

Free Zone

สิทธิประโยชน์ในเขตปลอดอากร

มีอะไรบ้างและมีความสำคัญต่อการนำเข้า-ส่งออก อย่างไร

โดย.. นางสาวสุจิตรา ปฏิการสกุล กองสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร

ด้วยสถานการณ์เศรษฐกิจโลกอยู่ในภาวะที่ไ่มั่นนอน เนื่องจากเกิดความขัดแย้งระหว่างประเทศจนลุกลามกลายเป็นสงครามขึ้นในหลายพื้นที่ไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้งระหว่างรัสเซียกับยูเครน จนกลายเป็นสงครามระหว่างประเทศซึ่งกินระยะเวลากว่า 2 ปี จนกระทั่งปัจจุบันก็ไม่ยุติ และความขัดแย้งระหว่างอิสราเอลกับกลุ่มฮามาสซึ่งลุกลามกลายเป็นสงครามตาศนาที่ยังไม่ยุติ ประชาคมโลกอยู่ในสถานการณ์ที่หวาดผวากับเหตุการณ์ที่อาจจะลุกลามบานปลายกลายเป็นสงครามตัวแทนระหว่างประเทศเสรีนิยมภายใต้การนำของสหรัฐอเมริกาและกลุ่มประเทศมหาอำนาจยุโรปกับประเทศในค่ายสังคมนิยมภายใต้การนำของสหพันธ์รัฐรัสเซียกับสาธารณรัฐประชาชนจีน ทำให้เศรษฐกิจโลกอยู่ในภาวะชะงักงันส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยในภาคการส่งออกสินค้าไทยที่พึ่งพาตลาดยุโรป ได้แก่ สินค้าเกษตรและอาหาร สินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ ภาคการท่องเที่ยว และการลงทุนจากต่างประเทศ

https://www.thairath.co.th/money/experts_pool/columnist/2760501 (Source)

รัฐบาลจึงเร่งเดินหน้าขับเคลื่อนนโยบายเปิดประเทศรับการลงทุน และประกาศใช้มาตรการส่งเสริมการลงทุน ภายใต้ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการลงทุน 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) เพื่อปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไทยสู่ “เศรษฐกิจใหม่” โดยมุ่งเน้นการดึงดูดนักลงทุนเข้ามาลงทุนในประเทศไทย เพื่อให้เศรษฐกิจของประเทศขยายตัว ซึ่งเป็นหนึ่งในนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลชุดปัจจุบัน ด้วยปัจจัยสนับสนุนที่รัฐบาลกำหนด ถือเป็นโอกาสเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าของประเทศในเวทีโลก

กรมศุลกากร เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดกระทรวงการคลัง ถือว่ามีบทบาทสำคัญในการร่วมขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศด้วยมาตรการทางภาษีอากร และตอบสนองนโยบายรัฐบาลด้วยการอำนวยความสะดวกทางการค้าเพื่อส่งเสริมให้นักธุรกิจในประเทศสามารถยกระดับการแข่งขันทางการค้ากับต่างประเทศ นอกจากนี้กรมศุลกากรยังมุ่งเน้นในการอำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทางการค้ากับต่างประเทศ อีกทั้งอธิบดีกรมศุลกากรได้กำหนดนโยบายเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และขับเคลื่อนนโยบายของกรมศุลกากรให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล โดยแบ่งเป็น 3 สาขาหลัก คือ

1. นโยบายการอำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน และการลดต้นทุนให้แก่ผู้ประกอบการ
2. นโยบายการควบคุมทางศุลกากร โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ/ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการตรวจสอบที่เหมาะสม เพื่อใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและลดการใช้ดุลยพินิจของผู้ปฏิบัติงาน
3. นโยบายในการนำเอาระบบสิทธิประโยชน์ทางด้านศุลกากรที่มีอยู่มาปรับใช้อย่างเหมาะสม เพื่อสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนให้เกิดการค้าและการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายต่าง ๆ ตามนโยบายของรัฐบาล

จากนโยบายดังกล่าวข้างต้นถือได้ว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารในการขับเคลื่อนองค์กร และเป็น การถ่ายทอดนโยบายนำไปสู่การปฏิบัติจริง โดยเฉพาะนโยบายด้านสิทธิประโยชน์ทางศุลกากรที่มีอยู่มาปรับใช้อย่างเหมาะสมเพื่อสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนให้เกิดการค้าและการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายต่าง ๆ เป็นการช่วยส่งเสริมระบบเศรษฐกิจของประเทศ ด้วยการลงทุน และนำระบบสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรที่มีอยู่มาปรับใช้ให้เข้ากับรูปแบบธุรกิจให้เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อสภาวะเศรษฐกิจโลกชะลอตัว อันเป็นผลพวงที่เกิดจากการปรับอัตราดอกเบี้ยขึ้นในหลายประเทศทั่วโลก ประกอบกับความผันผวนของค่าเงินสกุลหลัก ทำให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจ เกิดการชะลอการลงทุน โดยเฉพาะการขึ้นอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่สูงขึ้น ทำให้นักลงทุนชะลอการขยายธุรกิจออกไป หรือระมัดระวังในการลงทุนมากขึ้น และที่สำคัญ ถ้าหากอัตราดอกเบี้ยในประเทศไทยสูงกว่าต่างประเทศ เงินทุนจากต่างชาติก็อาจจะไหลเข้ามาลงทุนหรือเก็บกำไรในเงินบาทของไทยมากขึ้น เพราะมีผลตอบแทนที่สูงกว่าสกุลเงินต่างประเทศ หากค่าเงินบาทมีแนวโน้มแข็งค่าขึ้น ซึ่งถ้าเป็นเช่นนั้น ธุรกิจก็เป็นการส่งออกก็จะได้รับผลกระทบจากรายได้หลังคำนวณอัตราแลกเปลี่ยนที่ลดลงด้วย เมื่อพูดถึงเรื่องการประกอบกิจการ เรื่องต้นทุนและผลกำไรก็ถือว่ามีความสำคัญอย่างมากต่อกิจการทุกรูปแบบ โดยเฉพาะภาคการผลิตสินค้า ภาคอุตสาหกรรม รวมถึงการนำเข้า ส่งออก จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่เจ้าของกิจการต้องบริหารค่าใช้จ่ายให้มีต้นทุนที่ต่ำ แต่ยังคงไว้ซึ่งคุณภาพของสินค้า หนึ่งในวิธีที่สามารถลดต้นทุนได้มากแต่แทบจะไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสินค้าเลยก็คือ **การนำสถานประกอบการไปตั้งอยู่ในเขตปลอดอากร** สำหรับผู้ที่ประกอบกิจการในภาคส่วนอุตสาหกรรม หรือการใช้บริการคลังสินค้าในเขตปลอดอากรสำหรับผู้ประกอบการนำเข้า ส่งออก เพื่อให้ได้รับสิทธิยกเว้นภาษีอากรหลายประเภท เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ เป็นต้น

จากสถานการณ์ ข้างต้นจะเห็นได้ว่า **เขตปลอดอากร** จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่เหมาะสมกับสภาวะการชะลอตัวนี้ นอกจากนี้ ข้อได้เปรียบเหนือสิทธิประโยชน์อื่นใด โดยเฉพาะนักลงทุนที่เป็นเจ้าของที่ดิน Land Lord การจัดตั้งเขตปลอดอากร นับว่าเป็นโครงการพัฒนาที่ดินขนาดใหญ่ให้เป็นเขตประกอบการอุตสาหกรรม หรือการพาณิชย์กรรมเพื่อธุรกิจอสังหาริมทรัพย์สำหรับผู้ประกอบการได้ ทั้งนี้ การตัดสินใจเลือกสิทธิพิเศษทางภาษีอากรแบบใดจึงต้องพิจารณาความเหมาะสมและให้สอดคล้องกับลักษณะการประกอบกิจการของตนเพื่อสามารถลดต้นทุนในการผลิตสินค้า และบริการเป็นสำคัญ และต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎระเบียบข้อบังคับของเขตปลอดอากรซึ่งประกาศออกโดยกรมศุลกากร

เขตปลอดอากร หมายถึง เขตพื้นที่ที่กำหนดไว้เพื่อประโยชน์ทางอากรศุลกากรในการประกอบอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้ถือว่าเขตปลอดอากรเป็นเสมือนเขตนอกราชอาณาจักร

ข้อดีของเขตปลอดอากร

- ยกเว้นอากรขาเข้า สินค้าต่างประเทศที่นำเข้ามาในเขตปลอดอากร ไม่ต้องชำระอากรขาเข้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต อากรแสตมป์ และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ
- ยกเว้นอากรขาออกสำหรับสินค้าที่ส่งกลับออกไปนอกประเทศ เมื่อสินค้าต่างประเทศถูกส่งกลับออกไปนอกประเทศจากเขตปลอดอากร ผู้ประกอบการไม่ต้องเสียภาษีอากร
- ลดความยุ่งยากของพิธีการนำเข้าและส่งออก ลดความล่าช้าในการดำเนินการผ่านพิธีการศุลกากรและขั้นตอนการขอคืนอากร

- **สินค้าระหว่างทาง (merchandise in transit)** หมายถึง สินค้า หรือ อุปกรณ์จากต่างประเทศที่นำเข้ามาในประเทศไทยเพื่อตรวจสอบ แบ่งบรรจุ ฯลฯ แล้วส่งกลับออกไปนอกประเทศไปยังผู้ซื้อขั้นสุดท้ายจะได้รับการยกเว้นภาษีศุลกากร

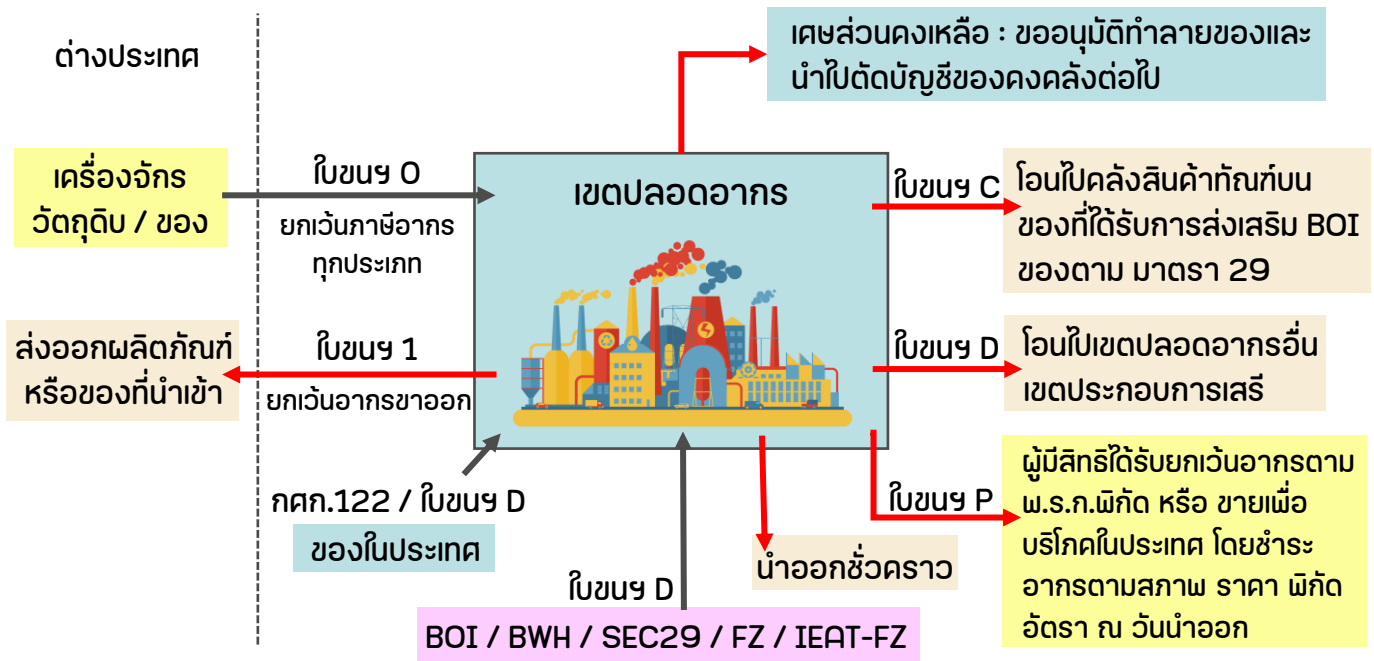
- **ลดภาระภาษีด้วย (Inverted tariff)** สินค้าที่ผลิตในเขตปลอดอากร จะเสมือนสินค้านั้นผลิตในต่างประเทศ มาตรการดังกล่าวช่วยให้ต้นทุนชิ้นส่วนลดลงและประหยัดภาษีศุลกากร

- **สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร** สำหรับ สินค้าที่นำเข้ามาในเขตปลอดอากรจะได้รับการยกเว้นอากรขาเข้า เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการที่มีปริมาณสินค้านำเข้าสูงหรือนำเข้าสินค้าจำนวนมากที่ต้องเสียอากรขาเข้าในอัตราสูง

- **การส่งของระหว่างเขตปลอดอากร** ผู้ประกอบการในเขตปลอดอากรอาจขายสินค้าให้ผู้ประกอบการในเขตปลอดอากรอื่น ๆ ในประเทศไทย โดยไม่ต้องชำระภาษีอากร

- **ยกเว้นภาษีศุลกากร** ที่คำนวณจากค่าแรงงาน กำไรค่าแรงงาน และกำไรจากการผลิตในเขตปลอดอากร หากการผลิตดังกล่าวดำเนินการในต่างประเทศจะต้องเสียภาษีศุลกากรของประเทศไทย เป็นการประหยัดค่าภาษี

- **ยกเว้นภาษีอากร** สำหรับการนำของออกจากเขตปลอดอากรเพื่อนำไปจัดแสดงสินค้า

****Flow chart แสดงสิทธิประโยชน์และพิธีการในเขตปลอดอากร****

สิทธิประโยชน์ใน Free Zone

1. ได้รับความยกเว้นอากรขาเข้า สำหรับของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อเข้าไปในเขตปลอดอากรในกรณี ดังนี้
 - เครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ รวมทั้งส่วนประกอบแห่งของดังกล่าวที่จำเป็นต่อการประกอบกิจการ โดยให้รวมถึงของที่ใช้ในการสร้าง ประกอบหรือติดตั้งโรงงานหรืออาคารในเขตปลอดอากร
 - ของที่นำเข้ามาเพื่อใช้ในการประกอบอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือกิจการอื่นใด ที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ
 - ของที่ปล่อยออกมาจากเขตปลอดอากรอื่น

สิทธิประโยชน์ใน *Free Zone (ต่อ)*

2. ได้รับยกเว้นอากรขาออก สำหรับของที่ปล่อยออกไปจากเขตปลอดอากรเพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

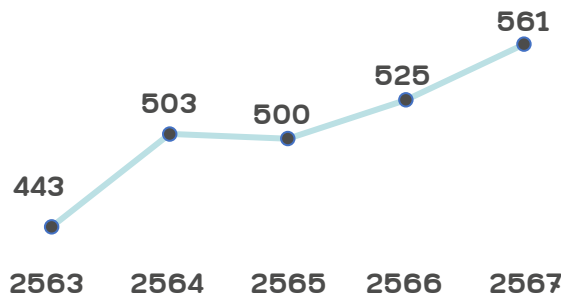
3. ในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติให้ของใดได้รับยกเว้นหรือคืนอากรเมื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักร หากนำของนั้นเข้าไปในเขตปลอดอากร ให้ได้รับยกเว้นหรือคืนอากร โดยให้ถือว่าของนั้นได้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักรในเวลาที่ให้นำของนั้นเข้าไปในเขตปลอดอากร

4. ได้รับการยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมการนำเข้าในราชอาณาจักร การส่งออกไปนอกราชอาณาจักร การครอบครองหรือการใช้ประโยชน์ซึ่งของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร หรือวัตถุใดภายในราชอาณาจักร ซึ่งนำเข้าเข้าไปในเขตปลอดอากร เพื่อผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใดกับของนั้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักร สำหรับผู้ประกอบการในเขตปลอดอากรในพื้นที่ต่อไปนี้

- เขตปลอดอากร ณ สนามบินดอนเมือง สนามบินสุวรรณภูมิ และสนามบินอู่ตะเภา
- เขตปลอดอากรที่จัดตั้งในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
- เขตปลอดอากรที่จัดตั้งในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

ปัจจุบันกรมศุลกากรมุ่งเน้นทางด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้า เนื่องจากมีสิทธิประโยชน์ให้นักลงทุน หรือผู้ประกอบการเลือกใช้อย่างหลากหลาย จากข้อมูล (ปี 2563 ถึง มีนาคม 2567) จำนวนการขออนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากร และผู้ประกอบการในเขตปลอดอากรที่ได้รับการอนุญาตจากกรมศุลกากรเพิ่มมากขึ้น

จำนวนผู้ใช้สิทธิเขตปลอดอากร

*ข้อมูลจาก กองสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร

จากสถิติดังกล่าวจะเห็นได้ว่าแนวโน้มของจำนวนผู้ใช้สิทธิเขตปลอดอากรเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญ ในขณะเดียวกันจำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานมีอยู่อย่างจำกัด ผู้เขียนมีความเห็นว่าหากมีเครื่องมือที่ช่วยเจ้าหน้าที่ในการควบคุมและตรวจสอบสินค้าเข้า-ออก เขตปลอดอากร โดยการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้จะทำให้เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการลดค่าใช้จ่าย และปรับปรุงระบบงานให้ผู้ประกอบการได้รับความสะดวกมากยิ่งขึ้น

เหตุผลและความจำเป็น

1. ปริมาณงานเพิ่มมากขึ้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่เพียงพอ เนื่องจากในปัจจุบันวิธีการการหลีกเลี่ยงการปฏิบัติพิธีการทางศุลกากรมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น

2. รวบรวมข้อมูลในการนำเข้า ส่งออก ในทุกมิติให้เป็นระบบเพื่อสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ช่วยให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่มีความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

2. ป้องกันและปราบปรามการนำของที่ไม่ได้รับอนุญาตเข้าไปในเขตปลอดอากร

<https://www.prd.go.th/th/content/category/detail/id/31/iid/250491>

(อ้างอิง)